

הכזיתים מצה שבסדר של פסח

שוע"ר סי' קסז ס"ד

ושיעור פרוסת המוציא ... יש אומרים שהוא לא פחות מכזית, ויאכלנו כולו בבת אחת. ויש אומרים שאין צריך כזית, שהרי אפילו כל שהוא ראוי לברך המוציא ... וכן נוהגין.

שוע"ר סי' קע ס"ז-ח

לא יאכל אדם פרוסה כביצה, ואם אכל הרי זה גרגון. לא ישתה כוסו בבת אחת, ואם שתה הרי זה גרגון.

שוע"ר סי' עדר ס"ג

מצוה לבצוע בשבת פרוסה גדולה שתספיק לו לכל הסעודה, מפני שנראה כמחבב סעודת שבת שחפץ לאכול בה הרבה, ואע"פ שבחול אין לעשות כן מפני שנראה כרעבתן, מכל מקום הואיל ואינו עושה כן כל ימות החול אלא בשבת בלבד ניכר הדבר שאינו עושה בשביל רעבתנות אלא בשביל כבוד השבת.

שוע"ר סי' תעב ס"כ

צריך לזוהר לכתחלה לשתות רוב הרביעית בבת אחת, דהיינו שישתה אותו בשתיה אחת ולא יפסיקנו לשתות שתיות.

שוע"ר סי' תעה ס"ד-ה

ה יש אומרים שברכת המוציא היא על הפרוסה שהיא לחם עני וברכת על אכילת מצה היא על השלימה לפיכך טוב לצאת ידי שניהם ולברך בתחלה שתי ברכות אלו ואחר כך יבצע כזית מהעליונה השלימה וכזית מהפרוסה.

ואף על פי שבשביל ברכת המוציא בלבד אין צריך לבצוע כזית מעיקר הדין אלא אפילו כל שהוא יכול לברך המוציא מכל מקום כיון שבשביל ברכת אכילת מצה צריך לבצוע כזית שעל פחות מכזית אינו יכול לברך שאינו יוצא ידי חובתו בפחות מכזית ואם כן להאומרים שברכת על אכילת מצה היא על השלימה העליונה צריך לבצוע ממנה כזית ולסברא הראשונה (שהיא עיקר) שברכת על אכילת מצה היא על הפרוסה צריך לבצוע כזית מן הפרוסה לפיכך לצאת ידי שניהם צריך לבצוע כזית מזו וכזית מזו.

ו ושני כזית אלו צריך לאכלם ביחד, דהיינו שיכניסם לפיו בבת אחת, שאם יאכל מתחלה את הכזית של המוציא דהיינו של השלימה ואחר כך יאכל הכזית של אכילת מצה דהיינו של הפרוסה יהיה מפסיק בין ברכת על אכילת מצה לאכילת כזית מהפרוסה באכילת מצה כזית מהשלימה ... אבל אין צריך לבולעם בבת אחת אלא ירסקם בפיו ויבלע בתחלה כזית אחד כולו בבת אחת ואחר כך יבלע כזית השני בבת אחת.

יד אף על פי שבמצה צריך לבלוע כל הכזית בבת אחת לכתחלה, מכל מקום במרור, אם קשה עליו לבלוע כזית בבת אחת, יש לסמוך על מי שאומר שאין צריך לבלוע כל הכזית בבת אחת.

כא המצה והמרור שבכריכה זו צריך לבלוע אותה בבת אחת, ולכתחלה יזהר לבלוע כל הכזית מצה בבת אחת עם כל הכזית מרור כשהן מרוסקים בפיו, אלא אם כן קשה עליו לבלוע ב' הזיתים בבת אחת, שאז יכול לבלוע מעט מכזית זה ומעט מכזית זה בבת אחת, ואחר כך יחזור ויבלע מעט מכזית זה ומעט מכזית זה בבת אחת, עד שיאכל כל השני זיתים.

שוע"ר סי' תעז ס"ג

ולכתחלה טוב לאכול שני זיתים אחד זכר לפסח ואחד זכר למצה הנאכלת עם הפסח. ואם קשה עליו לאכול שני כזיתים על כל פנים לא יפחות מכזית.

הגדה של פסח של רבינו הזקן

ואחר כך יבצע כזית מכל אחד משתיהן ויאכלם ביחד.

ואחר כך יקח האפיקומן ויחלקו לכל בני ביתו לכל אחד כזית.

לקוטי טעמים ומנהגים

בפסח שותה הכוס, כולו (ב"ח סתע"ב), ובבת אחת (מ"א שם) – מנהג בית הרב. וכן בשאר ג' כוסות.

ויאכלם ביחד, דהיינו שיכניסם לפיו בבת אחת. והטעם שלא יהא הפסק בין הברכה דאכילת מצה לאכילת כזית השייך לה שהוא ממצה האי או ממצה הב' כנ"ל (טושו"ע שם).

צפון כו' כזית, בשו"ע (תע"ז ס"ג) כתב: ולכתחילה טוב לאכול שני זיתים, אחד זכר לפסח ואחד זכר למצה הנאכלת עם הפסח. וכן הוא מנהג בית הרב. – פירוש ישנן שתי דיעות: שכזית האפיקומן הוא זכר לפסח או שהוא זכר למצה שנאכלת (עם הפסח) על השובע, ולצאת ידי שתיהן טוב לאכול ב' זיתים. [ויש לומר שאם קשה עליו שאז אוכל רק כזית אחד, עליו להתנות שהוא זכר על פי הדעה שהלכה כמותה].

אוצר מנהגי חב"ד (ע' קעו אות כא)

והיה ניכר שאינו בולע את ה"זיתים" בשלימותם.